

3. Aplikace SPC na proces dělení kovového profilu

Praktická aplikace uvedené metodiky

Charakteristika produktu: kovový profil pro sestavení zvedacích sloupků pracovních stolů

Charakteristika procesu: dělení na automatické kotoučové pile jako součásti podélné profilovací linky (na konci linky).

Znak jakosti: délka profilu ($477 \pm 0,5$ mm)

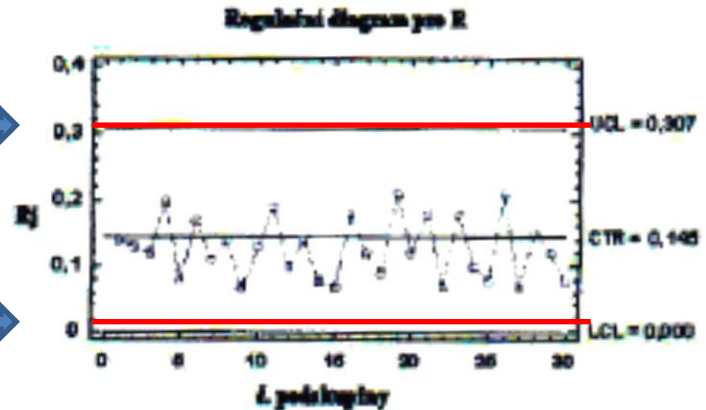
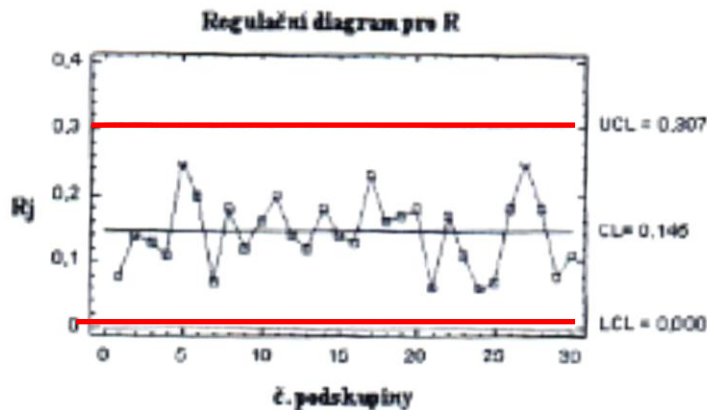
Rozsah podskupiny: 5 ks

Kontrolní interval: 45 min

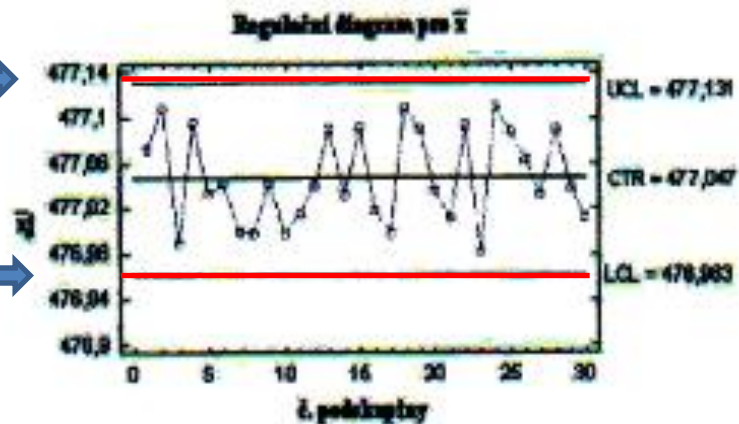
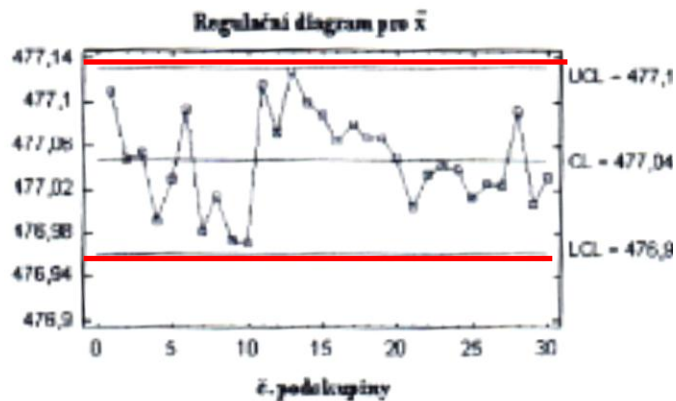
Zvolené regulační diagramy: regulační diagramy pro průměry a rozpětí

3. Aplikace SPC na proces dělení kovového profilu

R

x-bar

Fáze II

Fáze IV

3. Aplikace SPC na proces dělení kovového profilu

Posouzení významnosti změny rozptýlenosti ve fázi IV – F-test

Posouzení významnosti změny střední hodnoty ve fázi IV – dvouvýběrový t-test

Porovnáání dat z období realizace fáze II a dat z období realizace fáze IV

Výsledky statistické analýzy

<i>Test</i>			<i>Závěr</i>
F-test		$T < K$	Neexistuje významný rozdíl mezi variabilitou procesu ve fázi II. a ve fázi IV. Není nutné přepočítávat meze v regulačním diagramu pro rozpětí. Ve fázi IV. je možné použít meze stanovené ve fázi II.
Dvouvýběrový t-test		$T < K$	Neexistuje významný rozdíl mezi hodnotou polohy procesu ve fázi II. a ve fázi IV. Není nutné přepočítávat meze v regulačním diagramu pro průměry. Ve fázi IV. je možné použít meze stanovené ve fázi II.

3. Aplikace SPC na proces dělení kovového profilu

Poučení z případové studie č. 3

- Okamžik stanovení potřeby zvážit přepočítání regulačních mezí se váže na signál nestability procesu v regulačním diagramu.
- Ne každý signál nestability procesu však povede k přepočtu regulačních mezí.
- Rozhodnutí o provedení přepočtu regulačních mezí vždy musí předcházet reálná analýza příčin nestability procesu.

4. Aplikace SPC v podmínkách válcování tyčového materiálu

Zaměření případové studie:

Volba regulačních diagramů a nestandardní metody analýzy způsobilosti procesu (I. A III. fáze)

Proces: Válcování profilů

Zařízení: Válcovací trať 3,5 Kvarto

4. Aplikace SPC v podmínkách válcování tyčového materiálu

Produkt: Za tepla válcovaná tyč průřezu rovnoramenného a nerovnoramenného L

- 3 rozměrově rozdílné výrobky jednoho typu
- Tolerance: 20 ± 1 mm, 30 ± 1 mm, 40 ± 1 mm

Znak jakosti: šířka ramene

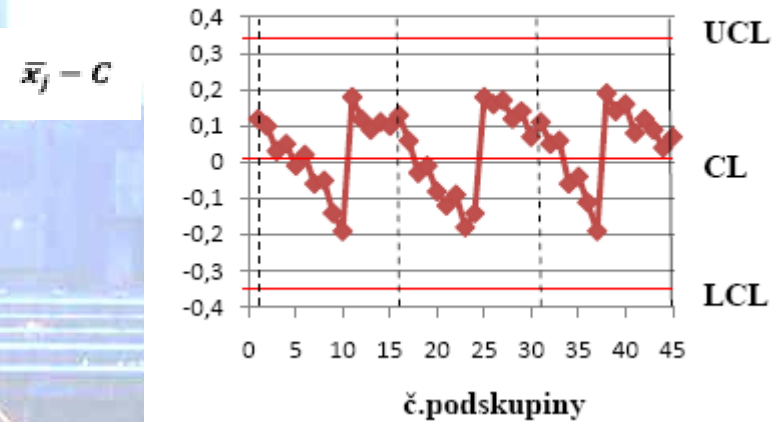
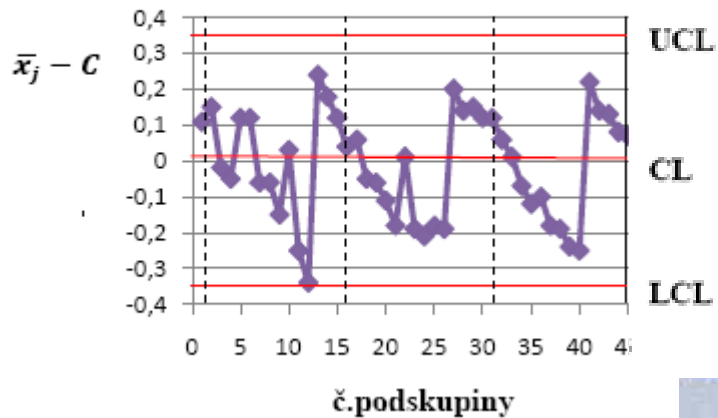
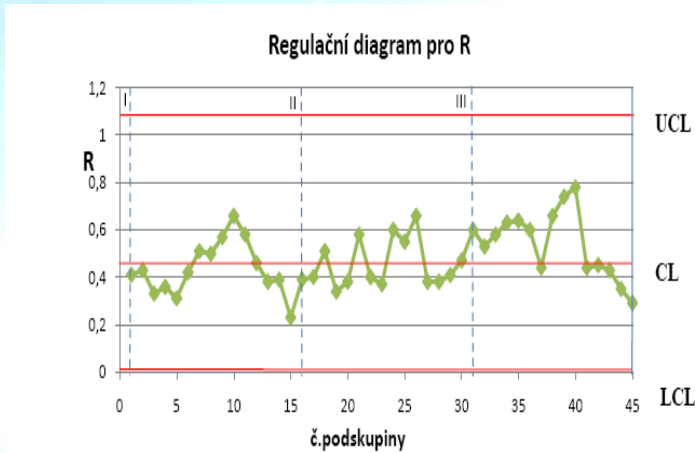
Kontrolní interval: určen každým druhým vyválcovaným svazkem tyčí

Rozsah podskupiny: $n = 4$ (náhodně vybrané ze svazku)

Typ regulačního diagramu: **cílový regulační diagram pro průměry,**
regulační diagram pro rozpětí

4. Aplikace SPC v podmínkách válcování tyčového materiálu

Analýza statistické stability procesu

4. Aplikace SPC v podmínkách válcování tyčového materiálu

Analýza způsobilosti procesu

1. Metoda výpočtu odchylek

a) výpočet odchylek naměřených hodnot od cílových hodnot T_i
(kódované hodnoty sledovaného znaku jakosti)

(Cílová hodnota celého procesu $T_c = 0$)

b) Stanovení kódovaných hodnot tolerančních mezí

$$USL_{ci} = USL_i - T_i \quad LSL_{ci} = T_i - LSL_i$$

c) Výpočet střední hodnoty procesu $\bar{x}_c$ a směrodatné odchylky procesu s_c
z kódovaných hodnot

d) Výpočet indexů způsobilosti pro jednotlivé produkty

$$\hat{C}_p = \frac{USL_{ci} - LSL_{ci}}{6 \cdot s_c}$$

$$\hat{C}_{pk} = \min \left\{ \frac{USL_{ci} - \bar{x}_c}{3 \cdot s_c}; \frac{\bar{x}_c - LSL_{ci}}{3 \cdot s_c} \right\}$$

Předpoklad: N rozdění hodnot

4. Aplikace SPC v podmínkách válcování tyčového materiálu

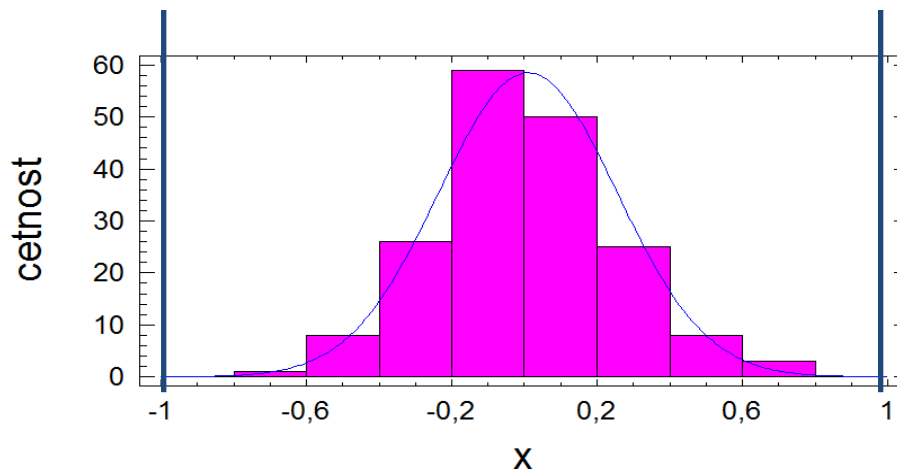
1. Metoda výpočtu odchylek - aplikace

$$\bar{x}_C = 0,0101 \quad s_C = 0,245$$

$$\hat{C}_{p20,30,40} = \frac{1 - (-1)}{6 \cdot 0,245} = 1,36$$

$$\hat{C}_{pk20,30,40} = \min \left\{ \frac{1 - 0,0101}{3 \cdot 0,245}; \frac{0,0101 - (-1)}{3 \cdot 0,245} \right\} = 1,35$$

Protože šíře tolerančního pole je u všech produktů stejná, jsou pro všechny produkty hodnoty indexů způsobilosti také stejné.

3. Aplikace SPC na proces dělení kovového profilu

2. Metoda lineární transformace

Princip: získání mezí společných pro všechny produkty a jednoho indexu C_p a C_{pk}

a) Výpočet kódovaných hodnot tolerančních mezí

$$USL_c = \frac{USL_i - LSL_i}{USL_i - LSL_i} = 1 \quad LSL_c = \frac{LSL_i - LSL_i}{USL_i - LSL_i} = 0$$

b) Výpočet kódovaných hodnot z jednotlivých měření $Y_{ij} = \frac{X_{ij} - LSL_i}{USL_i - LSL_i}$

c) Výpočet odhadu střední hodnoty $\bar{y}_c$ a směrodatné odchylky s_c z kódovaných hodnot Y_{ij}

d) Výpočet indexů

$$\hat{C}_p = \frac{USL_c - LSL_c}{6 \cdot s_c}$$

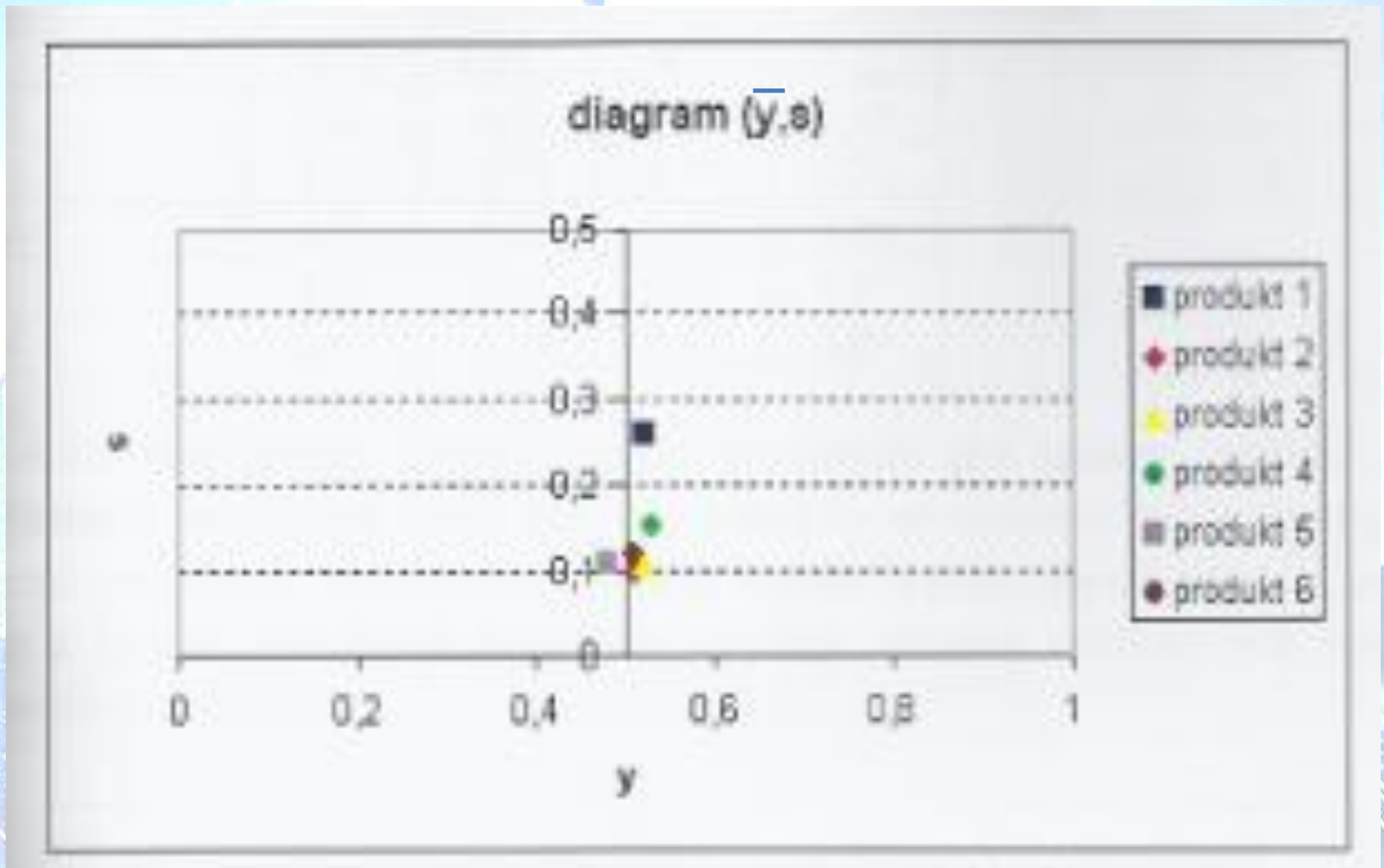
$$\hat{C}_{pk} = \min \left\{ \frac{USL_{ci} - \bar{y}_c}{3 \cdot s_c}; \frac{\bar{y}_c - LSL_{ci}}{3 \cdot s_c} \right\}$$

Předpoklad: N rozdělení hodnot

4. Aplikace SPC v podmínkách válcování tyčového materiálu

2. Metoda lineární transformace

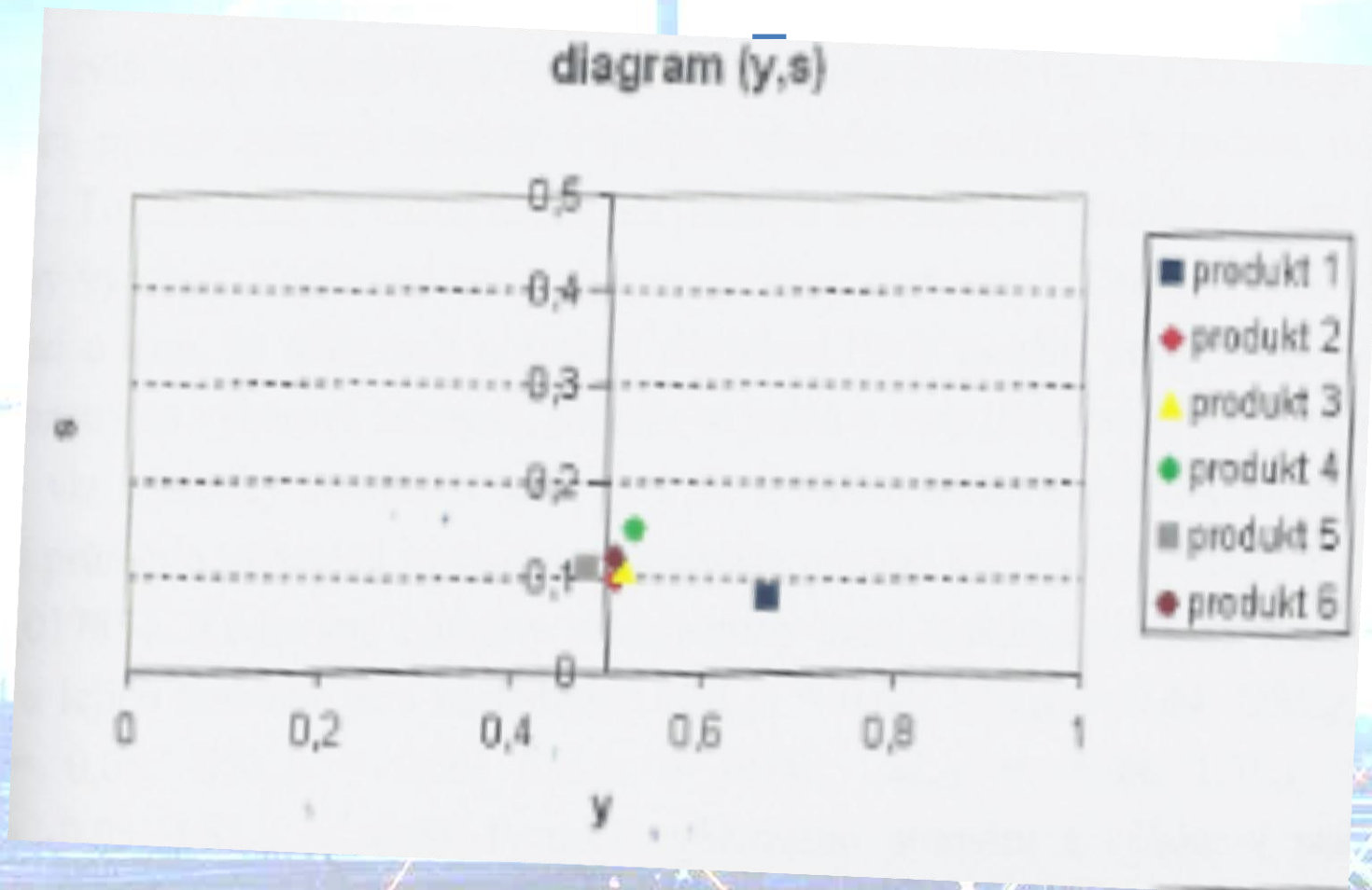
Diagram ($\bar{y}, s$) - ukázka

4. Aplikace SPC v podmínkách válcování tyčového materiálu

2. Metoda lineární transformace

Diagram ($\bar{y}$, s) - ukázka

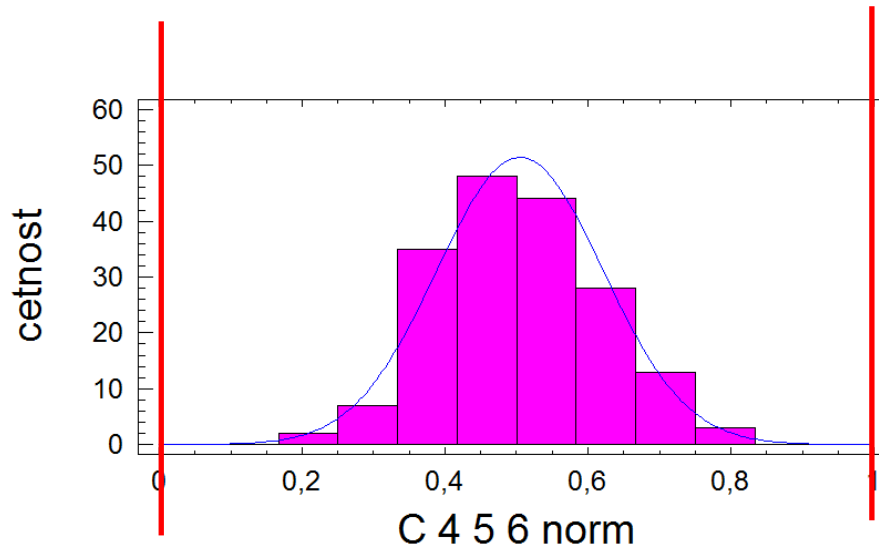
3. Aplikace SPC na proces dělení kovového profilu

2. Metoda lineární transformace - aplikace

$$\bar{y}_c = 0,506 \quad s_c = 0,1212$$

$$\hat{C}_p = \frac{1-0}{6.0,12} = 1,39$$

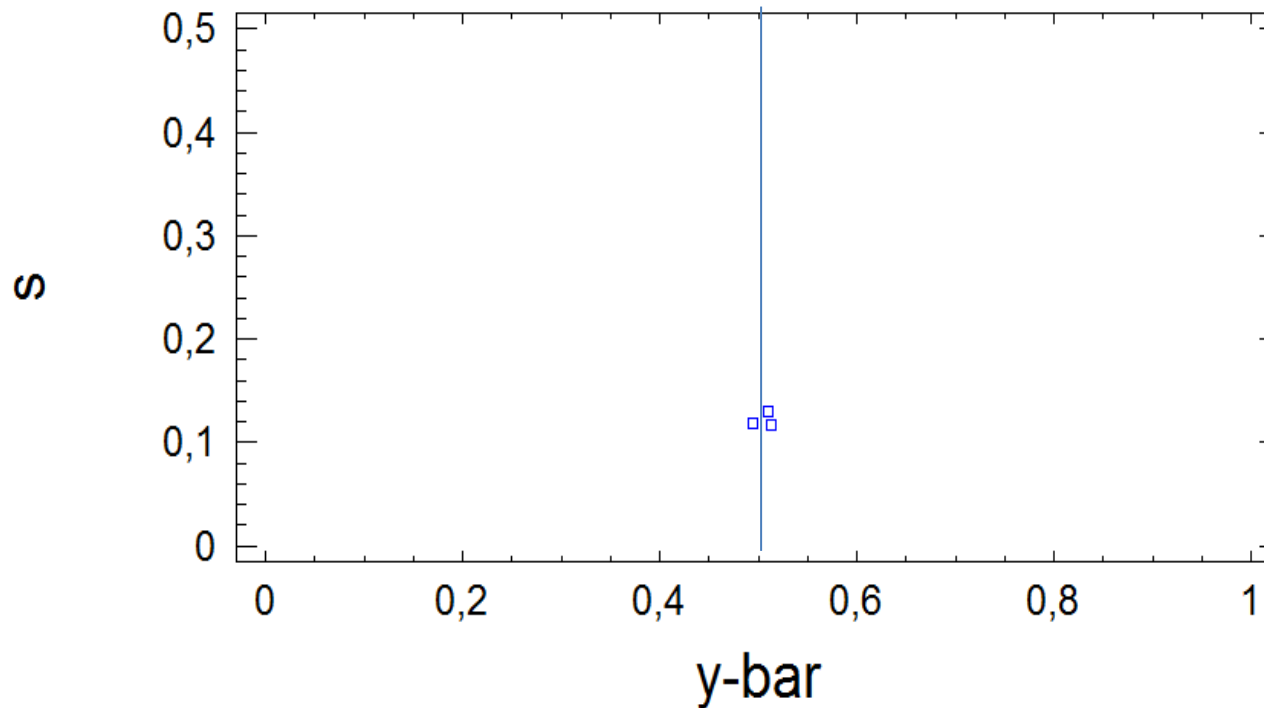
$$\hat{C}_{pk} = \min \left\{ \frac{1-0,505}{3.0,12}; \frac{0,505-0}{3.0,12} \right\} = 1,38$$

4. Aplikace SPC v podmínkách válcování tyčového materiálu

2. Metoda lineární transformace - aplikace

Diagram ($\bar{y}$, s)

4. Aplikace SPC v podmínkách válcování tyčového materiálu

Poučení z případové studie č. 4

- Cílový regulační diagram pro průměry a diagram pro rozpětí se hodí pro produkty lišící se jmenovitou hodnotou a tolerancemi v případě konzistentní variability
- Pro posouzení celkové způsobilosti procesu je vhodné použít metodu lineární transformace, v případě nezpůsobilosti doplněné o diagram ($\bar{y}$, s)

5. Aplikace SPC při podélném omítání plechů na oboustranných nůžkách

Zaměření případové studie: Komplexní a efektivní aplikace SPC

Proces: Podélné stříhání plechů válcovaných na válcovací stolici kvarto

Produkt: ocelové tlusté plechy

5. Aplikace SPC při podélném omítání plechů na oboustranných nůžkách

Definování problému:

- stříhá se obrovská variabilita plechů;
- přídavek na spodním povrchu se odhaduje na základě znalostí a zkušeností jednotlivců.
- Zákazník dostává zdarma velké množství plechu – možno využít jako kvalitní vsázku – o to snížit náklady na nákup vsázky

Cíl:

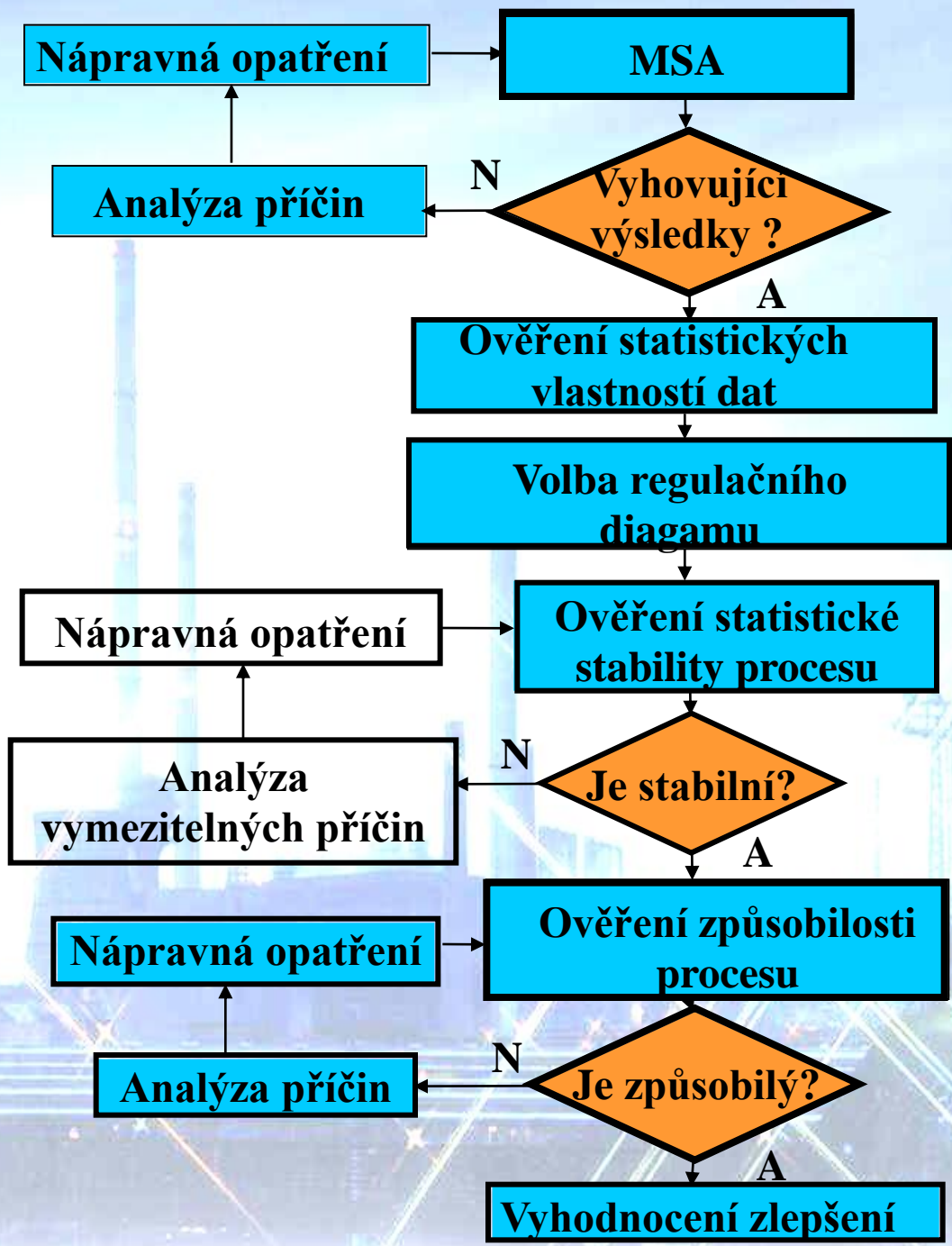
- stanovit optimální velikost přídavku na šířku plechu na spodním povrchu;
- minimalizovat jeho variabilitu.

Praktická ukázka efektivní aplikace SPC

ppm	
<i>Před opatřením</i>	<i>Po opatření</i>
1640	5,7

**Ekonomický efekt
zlepšení:
1 806 690 Kč/rok.**

5. Aplikace SPC při podélném omítání plechů na oboustranných nůžkách

Poučení z 5. případové studie

- SPC je nutné realizovat komplexně.
- Pak lze dosáhnout reálného zlepšení a ekonomických přínosů.
- Při komplexní aplikaci SPC je třeba využít i dalších statistických a grafických nástrojů (např. MSA, regresní analýzy, testů statistických hypotéz (F-testů, t-testů, testů náhodnosti, homogenity a testů dobré shody), metody ANOVA, exproatorních grafů.

LITERATURA

- MONTGOMERY, D.C.: *Introduction to Statistical Quality Control*. J.Wiley & Sons, New York, 2001. 796 s. ISBN 0-471-31648-2.
- TOŠENOVSKÝ, J. - NOSKIEVIČOVÁ, D.: *Statistické metody pro zlepšování jakosti*. Ostrava: Montanex, 2000. 362 s.
- GRIFFITH, G.K. *Statistical Process Control Methods For Long And Short Runs*. Milwaukee, Wisconsin: ASQC Quality Press, 1996. 250 s.
- NOSKIEVIČOVÁ, D. - KUCHARCZYK, R.: Effective Application of Statistical Process Control on the Lengthwise Tonsure Rolled Plates Process. *Metalurgija*, roč. 51, č. 1, 2012, ss. 137-140. ISSN 0543-5848.
- NOSKIEVIČOVÁ, D.: Effective Implementation of Statistical Process Control. In: *Engineering the Future*. Laszlo Dudas (editor). 1st edition. Rijeka: Sciyo, 2010, Kapitola 11, s. 217-240, ISBN 978-953-307-210-4.
- KELBLEROVÁ, M. – NOSKIEVIČOVÁ, D.: Effective Application of Statistical Process Control on Metal Profiles Cutting. In: *Proceedings of 11st International Carpatian Control Conference. ICC´2010*. Eger, Hungary: 2010. ISBN 978-936-06-9289-2.